

FICHE 2 : Praktijk motorzaag volgens ECS 2 - Basis velling: bomen dunner dan de lengte van het zaagblad (max DBH 38 cm) (2 dagen)

Achtergrond ECS 2

Het vellen van bomen is het speerpunt van de bosexploitatie. De basistechnieken van een gerichte velling met de motorzaag begrijpen en kunnen toepassen is noodzakelijk voor iedereen die in de bosexploitatie werkzaam is. Bijvoorbeeld voor een beginnend bosbouwer die brandhout maakt in eerste dunningen, voor de veller die zich specialiseert in delicate vellingen, voor de machinist die een velling ondersteunt en uit veiligheidsoogpunt moet begrijpen wat er gebeurt of voor de werkgever die wil kunnen inschatten of zijn personeel vakkundig werkt. Technieken om bomen veilig en efficiënt te onttakken horen vanzelfsprekend bij de basiskennis voor het vellen van bomen. Ook het gebruik van typische bosbouwgereedschappen zoals een velwig, een velhevel, ... behoren tot de minimale basiskennis om veilig, ergonomisch en productief te werken.

Het praktijkgedeelte van de bosbouwtechnische opleiding beperkt zich bewust tot het vellen en opwerken van een normaal rechtstaande boom met maximaal 38 cm diameter, en die tegen de grond wordt gehaald met handgereedschap. Een beginnend bosbouwer die meer wil kunnen, zal meer gespecialiseerde vaardigheden later moeten aanleren (bv. vellen van hangende bomen, gebruik van een lier om vellingen te ondersteunen, opwerken van omgewaaide bomen, inzet van bosbouwmachines,...). Deze beperking van de lesinhoud wordt noodzakelijk geacht om de opleidingsduur kort te houden.

Doel:

- Een risico-analyse voor het vellen van bomen kunnen maken
- Basistechnieken voor een gerichte velling kennen
- Veilige werkmethoden bij het vellen van normaal recht gegroeide bomen kunnen toepassen
- Handgereedschap als hulpmiddel bij een velling kunnen gebruiken
- Onttakken en opwerken van bomen op een veilige, efficiënte en ergonomische manier kunnen uitvoeren

Lesinhoud:

Risico-analyse, boombeoordeling, basisvelling (valkerf, breuklijst, velsnede), vluchtroute, handgereedschap als hulpmiddelen bij het neerhalen van de boom (spie, velhevel), onttakken en opwerken van het hout (inclusief gereedschap voor meten en manipuleren van hout)

Methodiek:

25% theorie, 75% praktijkoefeningen. Max. 6 pp/ lesgever is aanbevolen.

Eindtermen:

- Jezelf en anderen rond je op het werk beschermen bij het vellen van bomen met de motorzaag: alle PBM's kennen, een risico-analyse kunnen maken (invulblad), EHBO-kit
- Een werkplanning kunnen maken met inbegrip van de noodprocedures: risico-analyse met terreinverkenning, werkplanning, noodprocedures

- Een operationele veiligheidscontrole van de motorkettingzaag kunnen uitvoeren (vb. functioneren van de kettingrem, aanvoer van kettingsmeerolie, kettingspanning na warmdraaien).
- Kennis hebben van de wet- en regelgeving qua natuur en milieu (bv. kapvergunning)
- Voorbereiding van de boom voor velling kunnen uitvoeren
- Rechtstaande bomen met een diameter kleiner dan de zaagbladlengte op een veilige en ergonomisch verantwoorde manier kunnen vellen: inspectie en evaluatie van de boomconditie, keuze en voorbereiding van vluchtroute, valkerf om de velrichting te bepalen, velsnede maken rekening houdend met randvoorwaarden, vluchtroute gebruiken van zodra de boom begint te vallen.
- De boom onttakken en de stam doorkorten op een veilige en ergonomisch verantwoorde manier: correcte werkhouding en gebruik van de kettingrem, juiste volgorde om takken af te zagen, zware takken eerst inkorten, niet onder overhangende takken werken, boom onttoppen, restonttakken na de stam te draaien met aangepaste hulpmiddelen/technieken, doorkorten van de stam volgens voorschrift
- Een vasthangende boom op een veilige en ergonomische verantwoorde manier kunnen neerhalen met handkracht: veilige positie van de veller, methode toepassen zonder in de gevarezone te komen

Verwijzing ECS 2 standaards

De ECS1 en ECS2 standaards zijn beschikbaar op de site van ECS in het Engels.

<https://efesc.org/european-chainsaw-certificate/>

